

att tiondeafgiften måtte sålunda inskränkas och nedsättas, att densamma icke i något fall öfverstiger det understöd af Staten, hvilket näringens idkare i oafhända förmåner ännu i verkligheten innehafva och åtnjuta.

Stockholm den 27 Januari 1870.

P. de Laval.

N:o 10.

Af Herr **Falk, Herman Otto**: *Om ett tillägg i 24 § Jagtstadgen.*

Genom Kongl. Maj:ts förnyade nådiga Jagtstadga af den 21 Oktober 1864 har visserligen en ganska välgörande ändring skett uti förutvarande förhållande rörande jagt och djurfångst, dessa sedda, såväl från en jägares synpunkt, som ock från deras, hvilka af andra skäl veta att uppfatta värdet af den tillgång, som kan ligga uti en vårdad och riklig vildafvel.

Men de bästa laga bestämmelser blifva ofta föga verkande genom svårigheterna vid deras tillämpning; och så visar sig ofta förhållandet vara med Jagtstadgans föreskrifter, ty ehuru nämnde stadga visserligen medgifver åt hvar och en åklagarerätt uti alla sådana förbrytelser deremot, som "angå deruti till allmänt gagn gifna föreskrifter"; så äro dock Skogs- och Jägeristatens tjenstemän samt allmän åklagare de, som det egentligen tillkommer att häruti kära, och som njuta i och för sådant käromål enligt 24 § af berörda stadga "enahanda hägn och vitsord, som enligt lag och särskilda författningar tillkomma dem, som Kongl. Maj:ts, dess embetsmän eller Rättens ärenden gå", d. v. s. de "måge sjelfva edligen vittna om hvad dem i dylik tjenstgöring händt, der ej tvänne andra vittnen äro till".

Man kan dock lätteligen, med kännedom om våra förhållanden, inse, att nämnde tjenstemäns tillgörande för jagtlagarnes efterlefnad ingalunda kan blifva tillfyllest; ty hvad allmän åklagare beträffar, så torde, äfven med förutsättande af god vilja och förmåga att häruti vara verksam, dess mångfaldiga och närmare liggande tjensteåliggande deremot lägga hinder, så att

deras ingripande härvidlag endast kunna vara af tillfällig beskaffenhet eller härledda af en slump. Hvad jägeribetjeningen åter beträffar, så är den samme alltför fåtalig derför, och äfven vid det förhållande, att tiden tillåter deras verksamhet att sträcka sig något betydligt utöfver uppsigten af den anförtrödda kronoparken, så kunna de dock med bästa vilja föga göra för jagtvården inom sina vidsträckta distrikter.

Och huru allmänt ofvannämnda förhållande är insedt, torde bäst kunna visas deraf, att inom flera provinser, såsom Skåne, Wermland, Dalarne och Bohuslän m. fl., enskilda föreningar bildat sig, och alla med det gemensamma hufvudsyfte att söka göra Jagtstadgans bestämmelser till en sanning.

Men sådant visar sig dock snart vara lättare sagdt än gjort, ty ehuru ej kan bestridas, att till följd af de strängare straffbestämmelserna Jagtstadgans föreskrifter nu bättre än förr efterleivas och att ofvannämnda föreningar utöfva en gagnande verksamhet, så återstår dock mycket i thy fall att önska. Lika lätt som det i allmänhet är att få visshet om förbrytelse mot Jagtstadgan är begången, lika svårt är det ock vanligtvis att få tillräckliga bevis för dess beifrande och sådant ligger äfven både i sjelfva sakens natur och i dermed förenade förhållanden, då man betänker, att platsen för sådana lagöfverträdelser vanligen är i aflägsna skogstrakter, samt att det ännu ej gjort sig fullt gällande i det allmänna rättsmedvetandet, att det ligger något så särdeles orätt uti de tilltag mot allmän och enskild rätt, som ske genom förnärmande af jagtlagarne, utan sådant hos den stora allmänheten, till en del åtminstone, anses i likhet med skogsåverkan, brott mot bränvins- och tullagstiftning etc. mera som en berömlig fintlighet och att den ofta anses för mera klandervärd, som söker sådana förseelser beifra, och hvilka förhållanden ofta göra ytterst svårt, att vid sådana tillfällen erhålla nödiga vittnen, och i rättegångar af denna beskaffenhet ibland visa förhållanden, som ej tala väl om den allmänna moralen.

Egare af mindre skogstrakter hafva i allmänhet ej ännu lärt sig att fästa värde vid vården af sin jakt och sådant företer äfven för dem större svårighet, ty flera mindre skogstegar stöta under sådant förhållande ofta intill hvarandra och det skulle således fordras fullkomlig likstämmighet emellan en ofta större mängd grannar, om i thy fall, annat än undantagsvis, skulle kunna åstadkommas sådant fredande och skydd för det vilda, att någon lönande vildafvel deraf skulle uppstå. Bättre gestaltar sig dock förhållandet, der större sammanhängande skogstrakter tillhöra samma possession, och af sådana finnas många i vårt land; der både kan och bör en vårdad jakt och vildafvel uppstå och på många ställen äro gjorda allvarliga och lyckade försök för ernåendet af detta mål och synnerligast för bildande af högdjurs stånd och hvaraf en stor del af vårt land i sina elgar har ett vildbråd

bråd af det stora värde, att det sannerligen förtjenar, att både möda och kostnad nedläggas för dess bestånd och förökande, ty att kunna årligen på sin skog fälla ett halftjog elgar eller så omkring representerar nog ett kapital, som ej är att förakta. Men för att sådant skall kunna ske och så beskaffade elgstånd bildas, fordras, att djuren fredade och i ro få utveckla sig och fästa sig på för dem lämpliga trakter -- men tyvärr, med tillväxten af det vilda tillväxer äfven tjufskyttarnas antal, och genom hvilka dels djuren på otjenliga tider fällas och dels ständigt oroade ej finna trefnad eller fästa sig på trakten och skogsegaren, sålunda seende sina förhoppningar gäckade, afstår ofta från den kostsamma bevakningen och heldre själf raserar sin vildstam än ser den småningom försvinna för andra, ty ehuru lätt det är att få vetskap om, det sådana förbrytelser varit begångna och äfven ofta nog hvem gerningsmannen är, så strandar man vanligen i bevisningen, ty äfven om man lyckas att i ty fall komma på bar gerning, så torde det höra till undantagen, att man äfven derigenom kan frambringa full bevisning, ty i sakförhållandet ligger, att om äfven flera af bevakningspersonalen äro på fötter, de dock i sitt förehafvande ej följas åt, så väl sådant annars kunde vara behöfligt både för bevisningen, som äfven för att freda sig för den fara till lif och lem, som någon gång kan hota från tjufskyttens sida.

Jag har nu bland våra högdjur hufvudsakligen haft afseende på våra skogars prydnad, elgen, men ännu svårare torde omordade förhållanden gestalta sig på de ställen i södra delen af vårt land, der rådjur ännu finnas, så väl genom den på dem lättare jagten, som ock genom lättheten att dölja och undanförsla det oloffigen fällda.

Efter mitt förmenande skulle en ej oväsentlig förbättring i ofvan öfverklagade förhållanden inträda genom tillförordnande af flera laga åklagare och hvilka sålunda genom denna sin egenskap fingo rätt att själfva vittna och synnerligast om dessa åklagare togos bland den talrika privata skogs- och jägeribetjening, som, utan att vara vid skogs- och jägeristaten anställda, dock äro verkliga fackmän. Man kan visserligen härvid anmärka, att samma ändamål som härmed åsyftas kan vinnas genom att i sådana fall lemna åtalandet till nu varande allmänna åklagare och som i ty fall väl vanligtvis blef till kronobetjent, men förhållandet blir i verkligheten ej detsamma, som om en sådan sak käras af den det närmast rör, ty utom att kronobetjening möjligen ofta kan behandla en sådan sak med alltför mycken likgiltighet, så går dessutom åklagare-andelen af böterna till dem och ej till den, som genom möda och omtanke väl kan hafva gjort sig förtjent af den uppmuntran eller ersättning, som de möjligen kunna innebära.

Till följd af hvad jag sålunda anfört, får jag härmed vördsamt föreslå:

det Riksdagen måtte besluta att till Kongl. Maj:t ingå med underdånig anhållan, det 24 § af Kongl. Maj:ts förnyade nådiga Jagtstadga af den 21 Oktober 1864 erhåller följande tillägg:

och ege dessutom Våre Befallningshafvande, der sådant pröfvas nödigt, förordna särskilde och dertill lämplige personer att i förbrytelser mot denna stadga åtala och kära, och njute de derutinnan enahanda hägn och vitsord, som enligt lag och särskilda författningar tillkomma dem, hvilka Kongl. Maj:ts, Dess embetsmäns eller Rättens ärenden gå.

Stockholm den 27 Januari 1870.

Herm. Otto Falk.

N:o 11.

Af Herr **Lillichöök, Erik Gustaf:** *Om upphäfvande af alla stadganden rörande införsel i embets- och tjenstemäns löner.*

Tyvärre gifvas många exempel på, huru ett öfver tillgångarne fördrö lefnadssätt förr eller sednare bringat mången person på obestånd, med deraf härflytande bekymmer för dagligt uppehälle. Det är väl endast på öfvertygelsens väg möjligt att i allmänhet åstadkomma något bättre i detta hänseende, men det gifves dock, efter mitt förmenande, fall, då lagstiftaren både är berättigad och pliktig att söka sätta en gräns härför, och dessa äro när det allmännas rätt förnärmas genom den enskildes lättzinne. För mig ligger det nemligen klart, att då samhället emot en viss årlig lön antager embets- och tjenstemän, så antagas de derföre, att tjenstens bestridande är nödig för samhällskroppens organiska bestånd och tillförsäkras en årlig lön, på det att bekymmer för de dagliga behofvens fyllande icke må vara något hinder för tjenstens skötande. Den embets- eller tjensteman, som icke eger mer än halfva anslagna lönen att påräkna för sin och möjligen sin familjs bergning, måste känna sig så betryckt, att han svårligen kan vara en oberoende och